

stanovám, tož smlouvám upravujícím poměry korporativních útvarů, proč by je měl odpírati smlouvám kolektivním, uzavřeným mezi organisacemi zájemníků. Jest tedy rozhodčí soud nařízený kolektivní smlouvou nařízen platně a pro členy organisací, jež ji uzavřely, závazně. Poněvadž důvod, jehož použil rekursní soud, neobstojí, přesunuje se na nejvyšší soud povinnost, vyříditi ostatní důvody žalobcem v jeho rekursu uplatňované. Žalobce v prvé stolici doznal, že žalovaný jest od 1. května 1925 členem Ústředního svazu zřízenců průmyslu, obchodu a dopravy, a nezmínil se ani slůvkem, že o tom nevěděl. Tvrdí-li tedy tuto nevědomost teprv v rekursu, tedy je to nepřípustnou novotou. Ostatně je to nerozhodno, neboť záleží jen na členství strany ve svazu, nikoli na vědomosti odpůrce o něm. Na kolektivní smlouvu svazem uzavřenou váže stranu její členství ve svazu, a o tomto jejím členství se přesvědčiti, než žalobu podá, jest věcí jejího odpůrce, když tento přece sám jest členem druhé kolektivní strany smluvní, ví tedy, kdo jest druhou takovou stranou, že totiž jest to svaz zaměstnanců toho druhu, k jakému i její odpůrce náleží. Bez úspěchu zůstane námitka, že prý tím, že mezi stranami uzavřena byla individuální služební smlouva upravující služební poměr, platnost kolektivní smlouvy byla mezi nimi vyloučena. Předně jest i toto tvrzení zvláštní individuální smlouvy novotou v prvé stolici nepřednesenou a tudíž nepřípustnou, a za druhé jest i ono nezávažným, když shora příslušnost rozhodčího soudu založena nikoli na smlouvu o rozhodčího uzavřenou stranami dle §u 577 c. ř. s., takže tu o otázku §u 6 zákona o obch. pom. vůbec nejde, nýbrž na smlouvu kolektivní, jakožto onu v §u 599 c. ř. s. zmíněnou jinou disposici soukromoprávní než ujednání stran. Mylným je názor žalobcův, že kolektivní smlouva platí jen pro organisace jakožto její kontrahenty a že k platnosti její pro strany bylo by potřebí, by mezi nimi bylo bývalo umluveno, že pro služební poměr žalovaného platí předpisy kolektivní smlouvy, ustanovení o rozhodčím soudu pak zvláště že platí jen tehdy, když je strany písemně schválily. Naopak smlouva kolektivní platí potud, pokud nemá smlouva individuální odporujícího jí ustanovení a to se ohledně materielněprávních otázek zakládá na §u 6 zákona o obch. pom. a ohledně otázky rozhodčího soudu na § 599 c. ř. s., neboť, je-li smlouvě kolektivní přiznáno právo nařizovati rozhodčí soud, nemohou se tomuto soudu členové organisací kolektivní smlouvu uzavřevších vymknouti jinak, než že v individuální smlouvě služební se tomu opřou a ustanovení o rozhodčím soudu vyloučí.

Čís. 6080.

Zápis do seznamu kandidátů advokacie.

Na důvěrynehodnost uznati a pro ni zápis odepríti lze jen pro činy, zakládající takový kárný čin, který by bylo lze pokutovati škrtnutím ze seznamu, kdyby byl provinilec v seznamu zapsán.

Nebyl-li žadatel o zápis v době činu, vzbuzujícího důvěrynehodnost, zapsán ještě v seznamu kandidátů advokacie a uplynula-li od té doby tři léta (§ 14 adv. disc. statutu), dlužno pečlivě uvažovati o otázce dů-

věry v jeho nynější počestnost. Objeví-li se důvěry hodným nebo nehodným, nesmí nebo musí mu býti zápis odepřen.

(Rozh. ze dne 1. června 1926, R I 455/26.)

Výbor advokátní komory zamítl žádost kandidáta advokacie o zápis do seznamu kandidátů advokacie. Vrchní zemský soud napadené usnesení potvrdil. Důvody: Výbor advokátní komory zakládá odmítavé rozhodnutí na tom, že dle sdělení čs. zemského vojenského velitelství pro Čechy v Praze ze dne 10. února 1919 a dle výnosu ministerstva Národní obrany ze dne 6. února 1919 bylo rozhodnuto, »že se na základě dobrozdání čestné rady posádky pražské zbavuje nadporučík v záloze Vladimír V. (nynější odvolatel) hodnosti důstojnické, poněvadž je usvědčen ze zločinu zpronevěry, odsouzen však býti nemohl, jelikož škodu včas nahradil.« Výbor advokátní komory dospěl na základě těchto skutečností k přesvědčení, že se Dr. Vladimír V. stal důvěry nehodným. V odvolání proti tomuto usnesení napadá odvolatel především správnost postupu vojenských úřadů vydávších výše zmíněné rozhodnutí. Leč vrchní zemský soud není oprávněn, přezkoumávati dotčený postup aniž se obírá otázkou, jaký cíl sledoval odvolatel jednáním, jež úřadem vojenským bylo za zpronevěru prohlášeno. Odpadá tudíž již z toho důvodu nabízený důkaz svědky. Dále namítá odvolatel, že z toho, že byl uznán vinným, avšak, nahradiv škodu, trestán nebyl, nelze ještě souditi, že by nebyl důvěryhodným. Avšak, je-li někdo usvědčen ze zločinu zpronevěry, pozbývá, byť i k trestu nedošlo, zajisté důvěry. Výklad, který odvolatel dává předpisu §u 30 adv. řádu, opíraje se patrně jen o § 3 soudní instrukce, jest příliš úzkým; § 30 adv. řádu vyžaduje k zápisu do seznamu kandidátů advokacie splnění podmínek vstupu do soudní praxe; dle §§ 1 a 2 soudní instrukce jest takovou podmínkou zachovalost a mravní bezúhonnost; této se však odvolateli nedostává, byť i k potrestání jeho nedošlo.

Nejvyšší soud zrušil usnesení obou nižších soudů a uložil výboru advokátní komory, by, doplně řádně řízení, znovu rozhodl.

Důvody:

Dle §u 30 advokátního řádu dlužno při žádosti za zápis do seznamu kandidátů advokacie vykázati splnění náležitostí předepsaných ku vstoupení do soudní praxe. Jako překážka uplatněno jest v projednávaném případě, že žadatel byl na základě dobrozdání výboru čestné rady posádky pražské ze dne 28. října 1918 zbaven hodnosti důstojnické proto, že byl usvědčen ze zločinu zpronevěry, ačkoli odsouzen býti nemohl, poněvadž škodu včas nahradil. Napadené usnesení má za to, že následkem toho jest žadatel důvěrynehodným a že tedy žádaný zápis povoliti nelze. Jak z tenoru důvodů vychází, má ono usvědčení ze zpronevěry, ač nastala beztrestnost následkem tzv. účinné lítosti, za překážku absolutní. Ve skutečnosti však je to překážka jen relativní, tak totiž, že důvěryhodnost jest otázkou volného uvážení. V příčině §u 30 advokátního

řádu uvažoval nejvyšší soud už v rozhodnutí ze dne 20. dubna 1926, č. j. R II 95/26 čís. sb. 5950 takto: Vyžaduje-li tento předpis ku zápisu do seznamu kandidátů advokacie pouze náležitosti vyhledávané ku vstoupení do soudní praxe, dlužno sáhnouti až k předpisům o připuštění do soudní praxe, o němž jedná kromě § 16 a 17 zák. o soud. org., jež podmínky jeho nestanoví, zejména § 4 odstavec třetí téhož zákona, jenž však odkazuje na platné předpisy. Sem patří cis. nař. ze dne 10. října 1854, čís. 262 ř. zák. § 1, jež vyžaduje k přijetí právního praktikanta k soudu absolvování právních a státovědeckých studií a složení předepsaných theoretických zkoušek. Nyní na místo toho nastoupil § 6 prvý odstavec zákona ze dne 31. ledna 1922, čís. 40 sb. z. a n., jenž v podstatě stanoví totéž. Ovšem jest dále otázkou, zda i přijetí právního praktikanta do soudní praxe jest ustanovením jeho u soudu ve smyslu nadpisu první hlavy soudní instrukce z roku 1853 a zda tedy ve smyslu §u 19 čís. 2 zák. o soud. org. platí i pro ně předpisy §u 1 až 5 soud. instr. Dlužno tu sice poukázati na to, že § 4 poslední odstavec zák. o soud. org. staví vedle sebe přijetí do soudní praxe a ustanovení za auskultanta, že tedy obé se liší a že dále přijetí do soudní praxe není přijetím do státní služby, o němž mluví § 1 soud. instr. Praxe justiční správy splnění těchto podmínek §u 1—5 soud. instr. nevyžaduje, pokud se týče výkazu jich nepožaduje. Je tu však § 15 dis. stat. pro advokáty a kandidáty advokacie, kde stanovena zvláštní překážka zápisu do seznamu kandidátů, totiž důvěry nehodnost, avšak jen ohledně těch, na něž se vztahuje § 14 téhož statutu, t. j. těch, kdo následkem disciplinárního nálezu byli škrtnuti ze seznamu. Zdali také u kandidátů, na něž tento předpoklad nedopadá, tedy při těch, kteří nebyli disciplinárně odsouzeni, zkoušení jest jejich důvěryhodnost, jest otázkou, kterou bezsporně zodpověděti sluší v ten rozum, že na důvěryhodnost uznati a pro ni zápis odepřítí lze jen pro činy, zakládající takový disciplinární delikt, který by bylo třeba pokutovati škrtnutím ze seznamu, kdyby uchazeč v seznamu zapsán byl. § 12 disc. stat. ponechává otázku trestu úplně uvážení disciplinárních stolic, udáváje jen jako pokyn, že zřetel míti jest k velikosti provinění a újem z toho vzniklých. Že zpronevěra, a to i zpronevěra následkem účinné lítosti beztrestná, zakládá tak těžký disciplinární přečin, že naň může býti uložen trest škrtnutí ze seznamu, jest jisto. Nicméně zůstává to pořád trestem podle uvážení, takže závisí od okolností případu, zda na ten trest skutečně uznáno bude čili nic. Ale na tom ještě není dosti. I když naň uznáno bylo, rozumí se, že nemůže býti zákon tak krutý, by vinníka zavrhoval na vždy a trestal ho tudíž přímo doživotní ztrátou existence; nejen že by to nebylo lidské, nýbrž nebylo by to ani sociálněpoliticky moudré, protože by takový vyděděnec, nemoha se existenčně uchytili, pravidelně nutně sváděn byl by na stezku nepravosti. Proto zákon tento trest (škrtnutí ze seznamu) omezil pouze na tři léta (§ 14 disc. stat.), po jichž uplynutí může zápis býti povolen; ovšem že může také i pak ještě býti odepřen, je-li případ takový, že kandidát pořád ještě se jeví důvěry nehodným (§ 15 téhož stat.) A tu jest chyba v právním posouzení napadených usnesení, že otázku žadatelovy důvěryhodnosti neb nehodnosti neposuzují konkrétně dle po-

vahy a okolností případu, nýbrž zodpovídají ji kategorickým absolutním ne; poněvadž se dopustil kdysi zpronevěry, proto jest důvěry nehoden, nehoden pořád, navždy. Kdyby byl býval žadatel v čase, kdy se deliktu dopustil, v seznamu zapsán a následkem deliktu toho škrtnut, tedy by se mu toto kategorické ne bylo nesmělo říci, protože tři léta, po která trest dle předpisu zákona absolutně trvati musí, dávno už uplynula, nýbrž bylo by se mu musilo z povahy a okolností případu dolíčiti, že a proč i po uplynutí této doby, ba po uplynutí doby více než dvojnásobné pořád ještě musí pokládán býti za nehodného, arg. 15 disc. stat. Neboť praví-li tento, že »může« zápis po uplynutí tří let býti odepřen pro důvěrynehodnost, tedy to znamená, že otázka důvěry k žadateli musí býti pečlivě zkoumána a podle toho, zda se objeví důvěry hodným či nehodným, nesmí anebo musí mu zápis býti odepřen, musí nebo nesmí býti povolen. To právě znamená slovíčko »může«, že to závisí od pečlivého uvážení. Ale nebyl-li v provedeném případě žadatel v čas usvědčení ze zpronevěry zapsán v seznamu, nemůže proto s ním naloženo býti hůře, a poněvadž neprominutelná 3 léta už dávno uplynula, nutno uvažovati o otázce důvěry v jeho nynější počestnost, zda mu lze úřad kandidáta advokacie svěřiti, aniž by se bylo obávati, že ho zneužije. Tu padá na váhu, že, jak spisy vykazují, žadatel byl před válkou už od 7. března 1912 zapsán v seznamu kandidátů až do nastoupení vojenské služby dne 27. července 1914, a že již před tím od 2. listopadu 1909 až do 29. února 1912 konal službu jako praktikant u soudu, berního referátu a u místodržitelství, a že deliktu dopustil se ve vojenské službě za světové války, dav se patrně svěsti t. zv. válečnou psychosou, tož zvláště lákavým a slibným účinkem množství zdařených špatných příkladů, jimž neodolal leč ustálený mravní charakter, a konečně že to nenechal k odsouzení dojíti, nýbrž včas všecku škodu nahradil. Jednou musí vyobcování žadatele ze zvoleného stavu, jehož členem už před válkou byl, skončit, pakli se od té doby počestně choval. Humanní tendence nové doby, vyznávaná a osvědčená zvláště naším zákonodárstvím trestním, nesmí býti planým slovem, musí se konati skutkem. Nemůže to býti, by žadatel pro jedno poblouznění pykal po celý život i když se sebe opravdověji polepšil, zákon to, jak shora ukázáno, nechce. Když už uplynulo od jeho usvědčení téměř osm let a nebylo proti němu stížnosti ani v dřívějších jeho službách, ani v potomním jeho občanském životě, jest čas, by se jeho jediný někdejší poklesek přikryl již pláštěm zapomenutí. Poněvadž však nebylo vyšetřeno, zda proti žadateli nebylo žádné stížnosti ani v jeho úředních postaveních shora zmíněných, v nichž byl ještě před svým zápisem do seznamu kandidátů před válkou, ani v jeho občanském životě po válce, je třeba, aby buď výbor komorní sám doklady o tom opatřil neb opatření a předložení jich žadateli uložil a dle výsledku znovu rozhodl.

Čís. 6081.

Předpis Šu 31 III. dílčí novely o úpravě služebnosti při rozdělení panujícího pozemku v řízení nesporném předpokládá, že není o tom sporu, že služebnost přísluší všem vlastníkům jednotlivých dílců, ve které byl